

Uusi, tarkistettu tarjouspyyntö maisemasuunnitelman toteuttamisesta Porin maaumalan alueelle Porin kansalliseen kaupunkipuistoon

Suunnittelualueen yleiskuvaus

Suunnittelukohteena oleva Porin maaumalan ympäristö on keskeinen osa Isomäen urheilukeskuksen ja Porin metsän alueita, jotka yhdessä muodostavat kaupungin merkittävimmän urheilu- ja liikunta- sekä virkistysalueen Porin keskustassa. Arkkitehti, professori Yrjö Lindgrenin maastonmuotoihin ja mäntymetsikköön sijoittuva funkistyylinen maaumala hyppytorneineen valmistui vuonna 1957. Tämä Olympiastadionin suunnittelijan postuumi työ on rakennustaiteellisesti merkittävimpiä lajissaan.

Porin maaumala on jälleenrakennuskauden virkistyslaitos. Se kuuluu Satakunnan maakunnallisesti arvokkaisiin kulttuuriympäristöihin. Maaumala on suojeltu asemakaavalla (kaavamerkintä sr-6). Kaavamääräysten mukaan kyseessä on "Rakennustaiteellisesti arvokas ja kaupunkikuvan kannalta tärkeä rakennus. Rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksessa suoritettavien toimenpiteiden tulee olla sellaisia, että rakennuksen rakennustaiteellisesti arvokas ja kaupunkikuvan kannalta merkittävä luonne säilyy."

Porin maaumala sijoittuu Isomäen korkeimman kohdan kupeeseen, ja liittyy keskeisesti erityisesti Porin metsän ja ulkoilureitistön muodostamaan kokonaisuuteen. Alueen erityispiirteenä on sen sijainti osana Porin kansallista kaupunkipuistoa, jonka hoitoa, käyttöä ja kehittymistä ohjataan kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelmalla. Kansallinen kaupunkipuisto on maankäyttö- ja rakennuslaissa määritelty kaupunkiympäristössä sijaitseva arvokkaiden kulttuuri- ja luonnonmaisemien sekä virkistysalueiden laaja kokonaisuus, jonka säilyttämiseen ja hoitamiseen kaupunki on sitoutunut. Kaupunkipuistojen arvioinnin kriteerit koskevat luonnon monimuotoisuuden, kulttuuriympäristöjen säilymisen, kaupunkikeskeisyyden sekä laajuuden ja eheyden vaatimuksia, jotka edellyttävät laadukasta ja kestävästä kaupunkirakentamista.

Suunnittelualue on asemakaavassa osoitettu urheilu- ja virkistyspalvelualueeksi. Kaavamääräysten mukaan toimenpiteiden tulee soveltua virkistysalueen luontoon ja maisemaan. Toimenpiteiden tapahtuessa metsäisillä alueilla tulee kiinnittää erityistä huomiota olevan puuston säilyttämiseen ja maisemallisten haittojen korjaamiseen uusilla istutuksilla. VU-alueiden toiminnallisten osien ulkopuoliset alueet on viimeisteltävä ja hoidettava kaupunkipuiston tapaan. VU-alueita voidaan käyttää vapaa-aika-, viihde- ja messutapahtumiin. Pysäköintialueet tulee istutuksin maisemoida ympäristöön soveltuviksi.

Työn lähtökohdat

Porin kaupunki teetti Isomäen alueen yleissuunnitelman Arkkitehdit MY :llä 2020. Yleissuunnitelmassa selvitettiin nykyisten toimintojen kehittämistarpeet ja luotiin suunnitelma alueen kokonaisvaltaiselle kehittämiselle. Yleissuunnitelma tunnistaa Maaumalan kuuluvan muun muassa maisemallisesti tärkeän ja vaalittavan eheän Porin metsän reunan, taustametsän, sisäpuolelle.

Isomäen alueeseen kokonaisuutena kohdistuu suuria kehittämis- ja muutospaineita, jotka voivat vaarantaa alueen luonteen ja vaarantaa paikan henkeä. Porin metsä on porilaisten tärkeimpiä keskustan luontoympäristöjä. Sillä on käyttäjilleen monenlaisia merkityksiä monipuolisesta liikunnasta virkistys- ja

hyvinvointiarvoon. Porin metsällä on myös merkittäviä ekologisista tehtäviä ja arvoja, joita Kansallisen kaupunkipuiston perustamisessa (Ympäristöministeriö 2002) Porin kaupunki on sitoutunut edistämään. Luonnon monimuotoisuuden edistämisen lisäksi ekologisesta tärkeällä metsäympäristöllä on suuri merkitys myös metsän käyttäjien urheilu-, virkistys- ja viihtymismahdollisuuksiin, kuten myös tunnistettuihin luontoympäristön elvyttäviin ja rauhoittaviin ominaisuuksiin.

Maisemasuunnitelman aluerajaus on esitetty liitteenä. Aluerajaus kattaa Porin metsässä sijaitsevan Maauimalan alueen sekä siihen maisemallisesti ja toiminnallisesti liittyvän lähiympäristön. Alue koostuu maauimalan kulttuuriympäristöstä, virkistys- ja ulkoilureitistön aloituspisteestä sekä Porin metsän sisääntulon ja palveluiden alueesta. Maauimalan ympäristön käyttötarkoitus virkistys- ja urheilualueena eri vuodenaikoina on syytä ottaa suunnittelussa huomioon. Suunnittelualueen rajaus on esitetty erillisessä kartassa.

Maisemasuunnitelmatyön sisältö – UUSI RAJAUS

Aluerajaus sisältää Porin maauimalan lähialueen viherympäristön, istutusten ja toimintojen yhteensovittamisen suunnittelun. Suunnitelmassa tulee osoittaa maiseman kannalta kriittisimpien suojeltavien ja säästettävien elementtien ja kokonaisuuksien (kuten näkymälinjat tai rakenteelliset elementit) rajautuminen ja sijainti maisemassa. Suunnitelmassa tulee tunnistaa ja ottaa kantaa maisemassa näkyvien vaurioiden korjaamisen, ennallistamisen ja maisemoinnin osoittamiseen ja ideointiin alueen luonteen ja maiseman arvon mukaisesti. Suunnitelmassa tulee maauimalan osalta ottaa kantaa aluetta ympäröivän aidan uusimisen laatuun ja ulkonäköön, alueen maisemaan liittyvän puuston ennallistamis- ja istutussuunnitteluun sekä virkistyskäytön ja urheilun, kulttuuriympäristön ja laadukkaan ympäristörakentamisen yhdistämiseen alueella.

Maauimalan kulttuuriympäristö

Maauimalan suunnitelmassa tulee hahmottaa rakennustaiteellisesti arvokkaan maauimalan sijoittuminen ja liittyminen Porin metsän ulkoilureitistön sekä virkistyskäyttöön että ekologiseen kokonaisuuteen. Suunnittelu tulee toteuttaa huomioiden sopivuus maauimalakokonaisuuteen ja Porin kansallisen kaupunkipuiston maisemaan. Alueen suunnittelua ohjaavat kestävä ja laadukkaan ympäristörakentamisen tavoitteet sekä maauimalan kulttuuriympäristökokonaisuus sekä Porin kansallisen kaupunkipuiston puiston hoito- ja käyttösuunnitelma. Suunnitelmassa voidaan esittää paikkoja ja mahdollisuuksia taiteelle sekä alueen virkistyskäyttöä edistävälle ympäristörakentamiselle.

Maauimalan maisema- ja vihersuunnitelman tehtävät:

1. Olevan ja alueelle merkittävän kasvillisuuden säilyttämisratkaisut ja aluetta täydentävä sekä ennallistava istutussuunnitelma
2. Aidan uusimista koskevat tyyppi- ja rakennekuvat sekä sijoitussuunnitelma
3. tärkeiden kokonaisuuksien ja arvokohtien tunnistaminen
4. ekologisen, virkistys- ja urheilukäytön, kulttuuriperinnön yhteensovittaminen
5. Metsänreunojen ennallistamistoimenpiteet, maisemaan soveltaminen
6. Porin metsän ulkoilureitistön ja sisääntulon yhteensovittaminen lumettomana aikana sekä hiihtolatuksen muuttaessa kulkuväyliä

Alueen suunnittelua ohjaavat yleiset kestävän ja laadukkaan ympäristörakentamisen tavoitteet sekä Porin kansallisen kaupunkipuistonpuiston hoito- ja käyttösuunnitelma. Suunnitelmassa voidaan esittää paikkoja ja mahdollisuuksia taiteelle sekä alueen virkistyskäyttöä edistävälle ympäristörakentamiselle.

Maisemavauriokohtien ennallistaminen

Maisemasuunnitelmassa tulee huomioida kulttuuriympäristön, viihtyisyyden, urheilumahdollisuuksien ja -reittien, luonnon monimuotoisuuden sekä hulevesien hallinnan näkökohdat. Maisemasuunnitelmassa tulee ottaa kantaa massiivisen liikuntahallirakentamisen ja Porin metsän sekä Porin kansallisen kaupunkipuiston rajan yhteensovittamiseen. Aluetta koskevat suunnitelmat tulee esittää karttaesityksen lisäksi kirjallisena kohteen ratkaisuita avaavana sekä tarkentavana suunnitelmaselosteena

Porin metsän toimintojen maisemallinen hahmottuminen

Arkkitehdit MY:n yleissuunnitelmaan suhtaudutaan alueen yleiskuvaa ohjaavana, mutta se ei sido metsän ja kulttuuriympäristön arvottamisen ja käsittelyn suunnittelua. Tässä vaiheessa ei ole tarpeen ottaa kantaa yleissuunnitelmassa esitettyihin uima-altaiden ja kenttien tapaisiin urheilurakenteisiin ja ne eivät sisälly suunnitteluun. Sen sijaan ulkoilureittien lähtöpisteen hahmottumista maisemassa tulee tarkastella.

Porin metsän reuna-alueiden ja alueen sisäänkäyntien suunnittelu sisältyy maisemasuunnitteluun. Tarkoituksena on hahmottaa ja selkeyttää Porin metsän reitistön uusien saapumisväylien ja linjausten visuaalista ilmettä ja reitistölle saapumista. Suunnitelmassa on tarkasteltava myös alueen talvikäyttöä hiihtolatuksen reitistön muuttaessa kulkuväyliä. Tarpeellisilta osilta maisemasuunnitelma on esitettävä siten myös talviasussaan.

Suunnitelman mittakaava

Toteutussuunnitelmana maaumalan aidattu alue ja tennishallia ympäröivä ennallistettava alue

Maaumalan aidatun alueen (karttaotteissa violetti raja) osalta on kyse toteutussuunnittelusta, jossa korostetaan säilytettäviä elementtejä, kuten esimerkiksi alueen vanhat männyt, muu säilytettävä kasvillisuus ja katsomon betonirakenteet. Toteutussuunnitteluun kuuluu maaumalan aidan suunnittelu. Aidan osalta tarvitaan tarkemmat suunnitelmat, eli aidan sijoituksen osoittava suunnitelmakartta, aitatyypit ja tarvittavat tekniset detaljit referenssikuvineen. Suunnitelmassa tulee osoittaa portit ja niiden sijoittaminen. Maaumalan lähiympäristöön on mahdollista esittää toiminnallista alueen henkeen soveltuvan taiteen paikkaa.

Maaumalan toteutussuunnitelmassa tulee esittää pintamateriaalit (kuten kiveykset, käytävät, nurmet), kalusteet ja varusteet, kuten aidat, penkit ja roska-astiat. Suunnitelmassa tulee osoittaa, maaumalan puolella takaosassa nurmialueen vaihtoehtoinen käsittely (esim. niitytys).

Istutukset ja kasvillisuus suunnitellaan maaumalan aitojen sisäpuolen osalta sekä tennishallia ympäröivältä ennallistettavalta alueelta toteutussuunnitelmatasoisesti eli kappaleetasolla. Muilla suunnittelurajaukseen

kuuluvilla alueilla istutusten ja kasvillisuuden esittäminen voi olla yleispiirteisempää (kuten istutettava havupuu tai maanpeitepensasalue) kuitenkin niin, että suunnitelmassa esitetään sopivia kasvilajeja.

Maauimalan valaistus voidaan esittää tarjouksessa optiona. Sähkösuunnitteluun ei sen lisäksi ole tarvetta.

Mittakaava maauimalan aitojen osalta ja niiden sisäpuolella on 1:200. Muilla alueilla mittakaava voi olla soveltuva.

Tennishallin ympäröivältä alueelta (karttaotteessa kirkkaan punainen raja) toteutussuunnittelu koskee ennallistettavan metsänrajan suunnittelua Porin metsän ja Porin kansallisen kaupunkipuiston moniarvoisten tavoitteiden mukaisesti. Tennishallin ympäristössä suunnitellaan maan käsittely, maanpeite, rakenteet ja istutettava kasvillisuus. Hulevesien valumissuunta suunnittelualueella lammen suunnasta kohti Isomäenkadun ja Metsämiehenkadun risteyksen suuntaa tulee ottaa suunnittelussa huomioon hulevesiputkelle vaihtoehtoisen rakenteen osalta. Tarjoukseen ei sisällytetä hulevesilaskentaa tai tarkempaa mitoittamista. Muuten hulevesisuunnittelua ei edellytetä toteutussuunnittelun yhteydessä.

Maauimalaa ympäröivä muu alue yleissuunnitelmatasoisena

Maauimalaa ympäröivillä suunnittelualueilla (karttaotteissa keltainen raja) tulee esittää säilytettävä kasvillisuus, tarpeellinen uusi kasvillisuus ja sen tyyppi sekä tehtävät toimenpiteet, kuten esimerkiksi metsänreunan vaurioiden ennallistamisen suunnittelu lisättävän kasvillisuuden ja täydentävien pintamateriaalien osalta. Metsää ei suunnitella, vaan suunnittelu kohdentuu metsänrajaan ja ulkoilureittien toiminnallisten lähtöpisteiden olevan ja täydennettävän kasvillisuuden ja rakenteiden suunnitteluun.

Maauimalaa ympäröivä muu alue tulee esittää yleissuunnitelmatasoisena MK 1:500.

Maisemasuunnitelman pinta-ala on kokonaisuudessaan noin: 57 000 m², josta Porin maauimala kattaa 19 000 m²:n alan.

Suunnittelukokoukset ja aineiston toimitus

Tuotettavat asiakirjat:

KOKO SUUNNITTELUALUE:

- Yleissuunnitelma MK 1:500
 - o reitistölinjaukset, maisemaan sovittaminen
 - o hulevesien luonnonmukainen ratkaisuvaihtoehto ideatasolla
 - o toiminnallisuuteen ja käytettävyyteen vaikuttavat rakenteet/elementit sijoitteluineen
- Toteutussuunnitelma tennishallin ympäristön metsänreunan ennallistamiseksi MK 1:200
- toteutussuunnittelun osalta kustannusarviot ja määräluettelot ja tarvittaessa työselostus

MAAUIMALAN ALUE

- Toteutussuunnitelma MK 1:200
 - o toimintojen sijoittelu, materiaalivalinnat, kalustevalinnat, kulkuväylät, maisemaan sovittaminen
- Olevan ja alueelle merkittävän kasvillisuuden säilytysuunnitelma
- Istutus suunnitelma

- Maauimalan aidan toteutussuunnitelma- ja havainnekuvat materiaali- ja värivalintoineen (myös kustannusarviolaskelma)
- toteutussuunnittelun osalta kustannusarviot ja määräluettelot ja tarvittaessa työselostus

Optiot:

- Valaistussuunnitelma (ilman sähkösuunnitelmaa)
- Taiteen sijoittaminen alueelle

Työhön tulee sisältyä vähintään kolme (3) suunnittelukokousta, jotka voidaan pitää Teams-palaverina. Ainakin yksi maastokäynti edellytetään, esimerkiksi aloituskokouksen yhteydessä. Konsultti toimii kokousten sihteerinä.

Aikataulu ja sopimusehdot

Suunnittelu käynnistyy lokakuussa 2022 ja suunnitelman tulee valmistua 31.2.2023 mennessä. Valmis suunnitelma toimitetaan Porin kaupungille dwg- ja pdf-muodossa. Työ tehdään Porin kaupungin Teknisen toimialan infrayksikön suunnittelun ja valvonnan puitesopimuksen ehdoilla ja hinnoilla.

Tarjouksessa pyydetään esittämään suunnittelutuntien jakautuminen suunnittelualueen eri mittakaavatasoille/alueille sekä mahdollisten lisätöiden tuntihinta.

Tarjousten jättö

Tarjoukset pyydetään toimittamaan 13.10.2022 klo 12 mennessä osoitteeseen vuokko.kemppi-vienola@pori.fi. Mahdolliset kysymykset tulee esittää 6.10.2022 mennessä sähköpostilla, ja vastaukset niihin toimitetaan kaikille jakelussa oleville konsulteille.

Valintakriteerit

Valintakriteerinä on edullisin hinta.